

Seminární práce: Zamyšlení nad komunikováním statistiky v médiích

Vybrala jsem si článek Ivana Březiny (2013) „ÚNOS V PÁKISTÁNU: Hana a Tonča na silnici smrti.“ Hana a Tonča byly uneseny v Pákistánu v roce 2013. Březina (2013) se v části nazvané „Druhý únos za deset let“ zabývá rizikem únosu, které podstupuje „běžný Pákistánec“ (Březina, 2013) a statisticky jej porovnává s riziky ohrožení, která podstupuje „běžný Čech“ (Březina, 2013) v každodenním životě. Ve své práci se pokusím dohledat původní zdroje statistik, porovnat je s prezentovanými statistikami a zaměřit se na souvislosti jejich použití.

Březina (2013) uvádí, že v období deseti let před únosem dívek bylo v Pákistánu uneseno „osm obyvatel západu“ (Březina, 2013) a odkazuje na wikipedii, kde jsou uvedeny tyto osoby: D. Pearl, B. Giesbrecht, W. Weinstein, G. Lo Porto, B. Muehlenbeck. W. Weinstein, P. Stańczak, švýcarský pár turistů a dva čínští inženýři, které autor nezahrnuje pod označení západní obyvatel („Foreign hostages in Pakistan“, 2015)

Březina (2013) tvrdí, že Pearl a Stańczak byli popraveni a „naprostá většina ostatních rukojmí se ale dostala na svobodu“ (Březina, 2010). Na svobodu se dostali dva švýcarští turisté, kteří uprchli („Swiss pair free after Taliban ordeal, Pakistan army says“, 2012). Giesbrecht zemřela v zajetí v roce 2010 (Petrovich, 2012). Muehlenbeck byl propuštěn v roce 2014 (The Associated Press, 2014) a Weinstein a Lo Porto byli zabiti při dronovém útoku letos (Reuters, 2015), v době tvorby článku (2013) byli v zajetí. Z celkového počtu devíti unesených se na svobodu dostali dva, tedy ani ne jedna třetina. I kdybychom z celkového počtu odečetli dva popravené, jako to dělá Březina (2013), pak se na svobodu dostala méně než polovina unesených. Informace, kterou podává Březina (2013) je nepravdivá.

Březina (2013) srovnává riziko unesení v Pákistánu s rizikem úmrtí při dopravní nehodě v ČR. „Na českých silnicích loni zahynulo 681 lidí, ale třeba v roce 1994 to bylo 1473 lidí. Pákistánců je šestnáctkrát víc než Čechů. Běžný Čech tedy dobrovolně podstupuje zhruba 16 x – 48 x větší riziko smrti v autě než běžný Pákistánec riziko únosu.“ (Březina, 2013). Dle informací z webu policie ČR („Celková kriminalita za období od 01.01.2012 do 31.12.2012“, 2013) jsou údaje nehodovosti pravdivé. Březina (2013) neuvádí zdroje, ze kterých čerpal počty obyvatel. V Pákistánu v roce 2012 bylo 180 mil. obyvatel (World Population Data

Sheet 2012, 2012), obyvatel ČR bylo 10, 5 mil. (Vývoj obyvatelstva v roce 2012, 2013), tedy 17 krát více obyvatel Pákistánu než Česka. Když porovnáme unesené osoby v Pákistánu – 500 (Březina, 2013) a dopravní nehody v České republice (681; 1473), vychází mi tento údaj na riziko dopravní nehody pro Čecha 20krát až 47krát vyšší než riziko únosu v Pákistánu, tedy v podstatě v souladu s článkem. Jenže údaj, který Březina ke své statistice využívá, se týká pouze únosů za účelem výkupného, tedy by měl dodat, že běžný Čech podstupuje vyšší riziko dopravní nehody než běžný Pákistánec únosu kvůli výkupnému. Navíc, ani jeden z původních zdrojů v odkazu („Kidnapping for ransom statistics in Pakistan“, n. d.; Walsh, 2012) netvrdí, že se jednalo pouze o Pákistánce.

Srovnání s úmrtími při dopravní nehodě se mi zdá účelové a v duchu míchání jablek s hruškami. Jako bychom se šli koupat do zátoky, kde víme, že hrozí zvýšené riziko útoku žralokem a řekli si, že v Česku máme přece větší pravděpodobnost, že se vybouráme, tak co, a skočili do vody. Myslím, že pro reálnější porovnání rizik by bylo vhodnější srovnat počty únosů v Pákistánu a v České republice. Statistika policie ČR o únosech v ČR za rok 2012 udává, že v tomto roce bylo uneseno osm osob („Celková kriminalita za období od 01.01.2012 do 31.12.2012“, 2013). Nepodařilo se mi však dohledat, o jaké typy únosů se jednalo. Nalézt údaje o celkových počtech unesených v Pákistánu (tedy ne jen kvůli výkupnému) není jednoduché a i zdroje upozorňují, že se čísla liší a lze jen těžko odhadnout kolik únosů není oficiálně nahlášeno. Dle serveru red24 („Top ten kidnap hotspots“, 2012) zabývajícím se analýzou globálních rizik, je v Pákistánu uneseno 15000 osob za rok. Porovnáme-li tyto údaje, pak zjistíme, že pravděpodobnost, že bude někdo unesen v České republice je 0,00007 %, a pravděpodobnost, že bude někdo unesen v Pákistánu je 0,008 %, tedy téměř 119krát větší.

Závěr

Březinův článek jsem si vybrala, protože mě zaujalo, jak využívá původní statistiky, a vytváří z nich obraz, který se mu hodí pro prezentaci vlastních názorů. Téma únosu těchto dívek bylo hojně probíraným a tento článek představoval menšinový názor, že holky se velkého rizika nedopustily. Osobně se mi nelíbilo lynčování dívek, v duchu neměly tam vůbec jezdit, a bylo fajn najít článek, který tvrdil opak. Bohužel se ale domnívám, že autorova argumentace je zavádějící. Z hlediska statistiky je, myslím, zajímavé, že autor uvádí víceméně správné statistické údaje z původních zdrojů či studií, ale dává je do irelevantních souvislostí.

Říct, v čem měla být pointa, není pointa. Úvaha pořád chybí.

Opravu nepřijímám.

SJ

Seznam literatury:

Březina (2013, Apr 4). ÚNOS V PÁKISTÁNU: Hana a Tonča na silnici smrti.

Hedvabnastezka.cz. Dostupné z <http://www.hedvabnastezka.cz/zeme/asie/pakistan/20735-hanca-a-tonca-cestou-pres-pakistan-zbytecne-neriskovaly/>

Celková kriminalita za období od 01.01.2012 do 31.12.2012. (2013) *Statistické přehledy kriminality za rok 2012*. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/statisticke-prehledy-kriminality-za-rok-2012.aspx>

Foreign hostages in Pakistan (2015, Apr 25). In *WIKIPEDIA*. Dostupné z http://en.wikipedia.org/wiki/Foreign_hostages_in_Pakistan

Kidnapping for ransom statistics in Pakistan. (n. d.) *Havocscope*. Dostupné z <http://www.havocscope.com/kidnapping-for-ransom-statistics-in-pakistan/>

Petrovich, C. (2012, Apr 18). RCMP secretly ended probe into Canadian held by Taliban.

CBC NEWS. Dostupné z <http://www.cbc.ca/news/canada/british-columbia/rcmp-secretly-ended-probe-into-canadian-held-by-taliban-1.1163262>

Reuters. (2015, Apr 23). Italian, American Al Qaeda Hostages Killed In Botched U.S. Operation. *WorldPost*. Dostupné z http://www.huffingtonpost.com/2015/04/23/italian-american-al-qaeda-hostages-killed_n_7126314.html

Swiss pair free after Taliban ordeal, Pakistan army says (2012, March 15). *BBC News*. Dostupné z <http://www.bbc.com/news/world-asia-17379324>

Top ten kidnap hotspots (2012). *Red24 Crisis Management Assistance*. Dostupné z https://www.red24.com/uploads/topten_kidnapthreat_areas_040412.pdf

The Associated Press (2014, Oct 10). Germany: Abducted Aid worker freed. *The New York Times*. Dostupné z http://www.nytimes.com/2014/10/11/world/europe/germany-abducted-aid-worker-freed.html?_r=0

Vývoj obyvatelstva v roce 2012 (2013). Vývoj obyvatelstva České republiky. *Český statistický úřad*. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-obyvatelstva-ceske-republiky-2013-ajtghnb5q2>

Walsh, D. (2012, Feb 19). Taliban Gaining More Resources From Kidnapping, *New York Times*. Dostupné z http://www.nytimes.com/2012/02/20/world/asia/pakistani-taliban-turn-to-kidnapping-to-finance-operations.html?_r=1&pagewanted=1&hp

World Population Data Sheet 2012 (2012). *Population Reference Bureau*. Dostupné z http://www.prb.org/pdf12/2012-population-data-sheet_eng.pdf